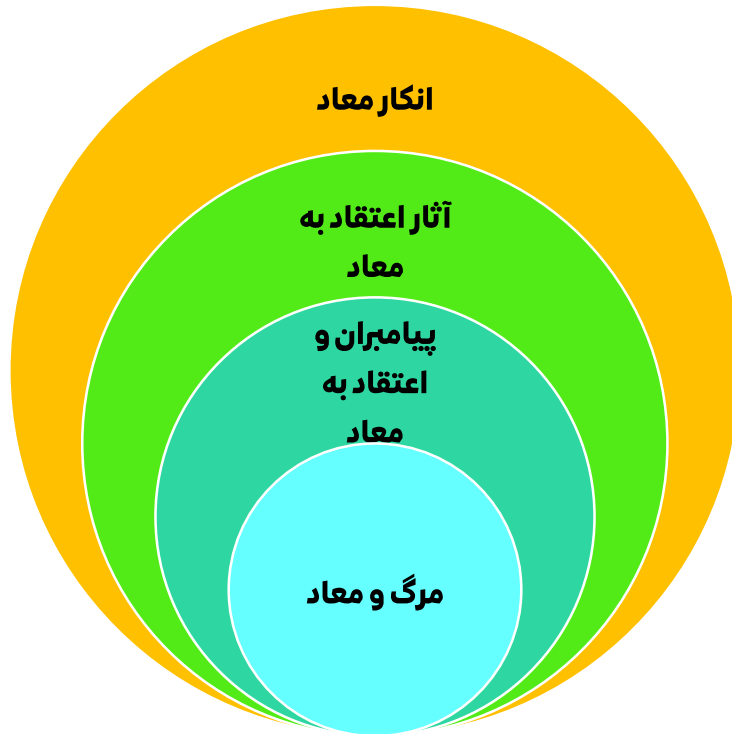

درس چهارم - پنجره‌ای به روشنائی

این درس در مورد ویژگی‌های آفرینش انسان و اعتقادات انسانها در مورد مرگ و آینده پس از آن است.

ما برای استفاده از سرمایه‌های الهی عطا شده فرصت محدودی داریم. فرصتی که با مرگ انسان پایان می‌یابد. هر انسانی که پا به عرصه وجود می‌گذارد، در یکی از مراحل زندگی، مرگ به سراغش خواهد آمد و پرونده زندگی او را در این دنیا خواهد بست؛ بنابراین انسان را از مرگ گریزی نیست.

چیستی مرگ و آینده انسان پس از آن، از پرسشهای فراگیری است که در طول تاریخ، ذهن عموم انسانها را به خود مشغول کرده است. درباره زندگی پس از مرگ دو دیدگاه وجود دارد: ۱- اعتقاد به معاد ۲- انکار معاد.

✓ اعتقاد به معاد

دقت در آیات مربوط به آفرینش انسان، نشان می‌دهد که انسان دارای دو بُعد جسمانی و روحانی است.

بُعد جسمانی

تجزیه و تحلیل می‌پذیرد (زوال)

فرسوده و متلاشی می‌گردد

نیازمند و محدود به مکان و زمان

با مرگ پایان می‌یابد (فنا)

غیرمجرد - مادی - غیرروحانی

بُعد روحانی

تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد

نامحدود

دارای آگاهی و حیات پس از مرگ

باقی می‌ماند و متلاشی نمی‌شود

مجرد - غیرمادی

دیدگاه پیامبران در مورد مرگ

پیامبران الهی و پیروان آنان مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی پندارند؛ بلکه آن را غروبی برای جسم و تن انسان و طلوعی درخشان تر برای روح انسان می دانند.

یا پلی به حساب می آورند که آدمی را از یک مرحله هستی (دنیا) به هستی بالاتر (آخرت) منتقل میکند.

در این دیدگاه دنیا تنها بخش کوچکی از زندگی انسان است و زندگی واقعی و ابدی پس از این دنیا آغاز می شود. رسول خدا(ص) در این باره می فرماید: «برای نابودی و فنا خلق نشده اید، بلکه برای بقا آفریده شده اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر، منتقل می شوید.»

از نظر پیامبر (ص) باهوش ترین مومنان کسانی اند که فراوان به یاد مرگ اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می کنند. (زیرک ترین مومنان از دیدگاه حضرت علی (ع) کسی است که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد. / درس ۸)

در دیدگاه پیامبران زندگی دنیوی همچون خوابی کوتاه و گذرا بوده است و زندگی حقیقی در جهان دیگر آغاز می شود. پیامبر(ص) می فرماید: «الْأَنسُ نِيَامٌ، فَإِذَا مَاتُوا، انْتَبَهُوا» (مردم در این دنیا در خوابند، هنگامی که بمیرند، بیدار می شوند).

نکات حدیث: مرگ عامل بیداری و آگاهی انسان / بیانگر دیدگاه پیامبران به زندگی دنیا همچون خواب کوتاه / ارتباط با آیه «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَ لَعِبٌ وَ إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ...» و «حتی إذا جاء أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ...».

✓ دیدگاه پیامبران الهی، در مورد بیان مرگ، این حالت را چگونه توصیف کرده است؟

تالیفی

(۱) زندگی انسان با مرگ پایان می یابد و جهانی دیگر در انتظارش نیست.

(۲) مرگ غروبی برای جسم و طلوعی درخشان برای روح انسان است.

(۳) زندگی در دنیا بخش بزرگی از زندگی انسان است.

(۴) آدمی پس از مرگ دیگر با این دنیا ارتباط ندارد و هیچ اثری از وی باقی نمی ماند.

«وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَ لَعِبٌ وَ إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ» (این زندگی دنیا، جز سرگرمی و بازی نیست و سرای آخرت، زندگی حقیقی است. اگر می دانستند.) (عنکبوت ۶۴)

مفاهیم: اعتقاد به معاد / تعریفی از دنیا و آخرت در قرآن / کم ارزش بودن زندگی دنیوی / زندگی دنیا تشبیه به لهو و لعب / حقیقی بودن زندگی آخرت و برتری نسبت به دنیا / ارتباط با حدیث نبوی «الْأَنسُ نِيَامٌ...» / ارتباط با